

Čís. 2832.

Soukromému účastníku nepřisluší podati odvod na zmáteční stížnost; náhradu nákladů takového odvodu nelze mu přisouditi.

(Rozh. ze dne 22. června 1927, Zm I 163/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Plzni ze dne 16. února 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák. a zamítl návrh soukromé účastnice na přisouzení náhrady nákladů na její odvod na zmáteční stížnost obžalovaného. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Návrh soukromé účastnice na přisouzení náhrady nákladů na její odvod na zmáteční stížnost byl zamítnut, nemaje opory v zákoně. Soukromá účastnice, zastupovaná advokátem, nemohla si býti nevědoma toho, že se jí dostává stejnopisu opravného podání obžalovaného ve smyslu §u 294 tr. ř. ku případnému odvodu na odvolání a nikoli k odpovědi na zmáteční stížnost, přes to, že tak zněl intimační doprovod krajského soudu. Soukromá účastnice však odpovědi na odvolání nepodala a odpovídati na zmáteční stížnost jí nepřislušelo. Nemá tedy nároku na náhradu dotyčných útrat.

Čís. 2833.

V otázce, má-li závadná výpověď povahu svědectví, není rozhodnou forma (označení technickým výrazem »svědek«), nýbrž podstata věci, to jest postavení dotyčné osoby v řízení soudním a obsah jejich údajů; jest proto za svědky ve smyslu § 199 a) tr. zák. považovati osoby, které, aniž by měly úlohu strany, mají vypovídati před soudem o skutkových okolnostech; spadá sem výpověď »osoby o věci zpravené« ve smyslu § 2 čís. 5 nesp. říz.

V subjektivním směru nestačí ke skutkové podstatě zločinu křivého svědectví vědomí pachatelovo o nepravdivosti jeho údajů, nýbrž vyžaduje se též vědomí, že jeho výpověď jest v pravdě svědeckou výpovědí před soudem.

(Rozh. ze dne 23. června 1927, Zm I 156/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 28. ledna 1927, jímž byli obžalovaní sprostěni podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby Vojtěška K-ová pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. a Karel B. pro zločin spoluviny na podvodu podle §§ 5, 197, 199 a) tr. zák., zrušil rozsudek v napadené části a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství dovolávající se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Nalézací soud běře po skutkové stránce za prokázáno, že Vojtěška K-ová dne 7. srpna 1925 při svém výslechu na městském úřadě v N. proti svému přesvědčení udala nepravdivě, že otcem jejího nemanželského dítěte je František K., a že při svém pozdějším výslechu přímo u okresního soudu v Neveklově dne 13. srpna 1925 potvrdila tutéž nesprávnost, prohlásivši, že nemanželský otec, za kterého byla již dříve označila Františka K-a, otcovství uznává, jest však toho času bez výdělků a zaměstnání, takže sňatek nelze v dohledné době očekávat a ani výživné požadovati. Obžalovaná doznala, že její výpovědi, pokud jimi označovala za otce Františka K-a, byly vědomě nesprávné a že tak vypovídala z toho důvodu, poněvadž na ni naléhal Karel B., by tak učinila, slíbiv jí, že si ji pod tou podmínkou vezme do roka za manželku. Obžalovaný B. doznal, že se s Vojtěškou K-ovou dohodli, by udala za otce dítěte Františka K-a. Nalézací soud neshledal ve výpovědi obžalované u městského úřadu v N. ze dne 7. srpna 1925 svědeckou výpověď vydanou před soudem, ježto obžalovaná byla vyslýchána u řečeného úřadu městským úředníkem a nebylo jí ani řečeno, že výslech se děje k dožádání soudu. Nalézací soud neshledal však ani v její nepravdivé výpovědi dne 13. srpna 1925 u okresního soudu v Neveklově, svědectví ve smyslu § 199 a) tr. zák.; stala prý se sice výpověď v řízení nesporném, avšak při roku, jenž byl ustanoven pouze k vykonání slibu poručníkem jejího nemanželského dítěte a při němž měly býti zjednány informace o majetkových poměrech nemanželského otce. Jde proto o prohlášení nemanželské matky ve smyslu Šu 2 čís. 4 patentu o nesporném řízení a nebyla prý si obžalovaná, která tehdy nebyla předvolána jako svědkyně a ani jako svědkyně vyslechnuta, vědoma toho, že jde o výpověď svědeckou, zvláště když její výpověď nebyla učiněna v předepsané formě svědeckého výslechu. Neshledav ve výpovědi obžalované svědectví ve smyslu Šu 199 a) tr. zák. vydal soud osvobozující výrok i ohledně spoluobžalovaného Karla B-a.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek pouze potud, pokud jde o výpověď Vojtěšky K-ové ze dne 13. srpna 1925 před okresním soudem v Neveklově. Stížnost napadá především důvodně názor soudu, že závadná výpověď obžalované nemá povahy svědectví. V tomto směru dlužno trvati na jedině správném stanovisku, že není rozhodnou forma, totiž pouhé označení technickým výrazem »svědek«, nýbrž podstata věci, postavení dotyčné osoby v řízení soudním a obsah jejich údajů. V důsledku toho sluší za svědky ve smyslu zákona považovati ty osoby, které, aniž by měly úlohu strany, mají vypovídati před soudem o skutkových okolnostech. Poněvadž pak soud v řízení nesporném má podle § 2 čís. 5 o všech okolnostech a poměrech, které mají vliv na opatření soudu, vyslýchati nejen strany samy, nýbrž i jiné osoby, o věci zpravené, je jasno, že tyto osoby jsou svědky v onom smyslu a že jejich výpověď je soudním svědectvím. Podle toho nezáleží po objektivní stránce na tom, zda obžalovaná byla předvolána formelně jako

»svědkyně« a formelně jako »svědkyně« vyslechnuta, nýbrž rozhodno je pouze, zda její údaje před soudem byly svou podstatou výpovědi v řečeném smyslu. O tom nelze však pochybovati. Jak ze spisu okresního soudu v Neveklově vychází, byla k roku na 13. srpna 1925 předvolána i obžalovaná. Předmětem jejího výslechu a její výpovědi bylo, by byly zjednány informace o majetkových poměrech nemanželského otce, za kterého i tu udávala nepravdivě Františka K-a. Obžalovaná nevystupovala při tomto výslechu jako strana na věci súčastněná; neboť takovouto stranou v poručenském řízení o nemanželském dítěti je dítě samo a poručník, nikoli zletilá nemanželská matka, o jejíž zájmy v tomto řízení nejde. Neodpovídá proto zákonu názor soudu, že šlo o prohlášení nemanželské matky podle § 2 čís. 4 cís. patentu o řízení nesp.; ukládáť toto ustanovení soudům, by bděly nad tím, by žádné právní jednání nebylo uskutečněno bez přibrání osob, jichž výslechu nebo svolení je zapotřebí k jeho platnosti. V souzeném případě nešlo o právní jednání, k jehož platnosti bylo zapotřebí výslechu a svolení obžalované, nýbrž šlo o informaci soudu obžalovanou o osobě nemanželského otce a o jeho výdělkových poměrech. Nemůže býti sporu o tom, že informace ty vykonávaly vliv na soudcovské opatření (§ 2 čís. 5 nesp. říz.); neboť jednak nebylo postupováno žalobou paternitní proti nemanželskému otci, jednak poručenský soudce zařídil soudní výslech Františka K-a jako domnělého otce. Za tohoto stavu věci není pochybnosti, že údaje obžalované před okresním soudem v Neveklově byly výpovědi »osoby o věci zpravené« ve smyslu § 2 čís. 5 nesp. řízení, tudíž svědeckou výpovědi před soudem složenou a nenasvědčuje smysl a doslov §u 199 a) tr. zák. nikterak tomu, že by sankci tohoto zákonného ustanovení podléhaly jen výpovědi složené v řízení sporném. Po objektivní stránce je proto skutková podstata zločinu podle §u 199 a) tr. zák. dána. V důsledku toho není vyloučena ani spoluvina na tomto zločinu ve smyslu §u 5 a 199 a) tr. zák., pokud jde o spoluobžalovaného Karla B-a.

Zrušovacímu soudu není však dána možnost, by rozhodl ihned ve věci samé; dlužno řešiti ještě otázku subjektivního zavinění. Co se tkne obžalované Vojtěšky K-ové popřel sice nalézací soud její subjektivní vinu; avšak jeho výrok vzbuzuje pochybnosti co do své opodstatněnosti, ježto soud vyloučil subjektivní vinu obžalované jen pod vlivem objektivně nesprávného právního hlediska, aniž by podrobněji výrok ten zjišťováním jiných okolností odůvodňoval. Jisto je tolik, že zlý úmysl nespočívá již ve vědomí nepravdivosti údajů; obžalované musilo by vzhledem k okolnostem daného případu přijíti také k vědomí, že byla vyslychána ve skutečnosti jako svědkyně, neboli že její výpověď byla v pravdě svědeckou výpovědi před soudem. Pokud jde o Karla B-a nevyřešil soud formelně zcela bezvadně ani otázku, jakým způsobem tento obžalovaný působil na zločinné rozhodnutí Vojtěšky K-ové. Neboť v důvodech rozsudkových je uvedeno, co udává v příčině té Vojtěška K-ová (že na ni naléhal, by tak učinila ...) a co doznává B. (že s Vojtěškou K-ovou se dohodli ...), avšak nikde není obsaženo, co soud z obojího běže za prokázáno. Po subjektivní stránce bude soudu zejména zkou-

mati, zda tento obžalovaný chtěl, by Vojtěška K-ová udala K-a za otce také u soudu, jinými slovy, by vydala křivé svědectví před soudem. Odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověti, rozsudek v napadené části zrušiti a vrátiti věc v rozsahu zrušení soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 2834.

»Skutkem obžalovanému za vinu kladeným« ve smyslu čís. 10 a) a »skutkem, na němž se rozhodnutí zakládá« ve smyslu čís. 11 § 344 tr. ř. jest skutek, jež obžalovaný podle výroku porotců spáchal; právní mylnost rozsudku oněmi zmatky předpokládanou lze doložit výhradně srovnáním rozsudku s výrokem porotců.

Skutkově zjišťovací činnost jest v porotním řízení výhradně úkolem a právem porotců.

(Rozh. ze dne 25. června 1927, Zm I 344/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Chebu ze dne 30. dubna 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupeže podle §§ 190, 192 a 194 tr. zák.

Důvody:

Uplatňujíc důvody zmatečnosti podle §u 344 čís. 10 a), čís. 11 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že skutková podstata zločinu loupeže není podle výpovědi jediného svědka činu Václava H-a dána, protože jednak sám H. nepokládal projev obžalovaného »vzhůru ruce, peníze nebo život« za vážnou vyhrůžku, nýbrž za žert, jednak v úderu plochou rukou do prsou nelze shledati vykonané násilí a není nikým prokázáno, že byla H-ovi odcizena náprsní taška u příležitosti tohoto úderu; než, i kdyby bylo přisvědčiti názoru, že v jednání obžalovaného spočívá vyhrůžka, šlo by jen o zločin vydírání podle §u 98 písm. b) tr. zák., protože okolností nenasvědčovaly tomu, že opovězené zlo nastane bezprostředně, což prý vyplývá již z toho, že — jak uvádí spis obžalovací a prokázalo průvodní řízení — H. pokládal onen projev obžalovaného za žert a podotkl: »co Vás to napadá, kdyby se to stalo na jiném místě a já bych Vás neznal, tak bych Vám natloukl«; teprve po tomto rozhovoru... udeřil obžalovaný H-a rukou do pravé strany prsou. Námítky jsou pochybeny; srovnávajíce rozsudek přímo s výsledky hlavního přelíčení neprovádějí uplatňované důvody zmatečnosti po zákonu. Zmatky čís. 10 písm. a) i čís. 11 jsou povahy hmotněprávní. Podstatou jich jest, že rozsudkem byl porušen zákon anebo že ho bylo nesprávně použito co do otázky, zda je skutek, který se dává obžalovanému za vinu, trestným činem před soud příslušejícím [čís. 10 písm. a)], pokud se týče že byl skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, podřaděn pod trestní normu, která se při správném výkladu zákona k němu nevztahuje. Skutkem ob-